
NIEUWE DRENTSCHE VOLKSALMANAK 1928

■ UITGEGEVEN DOOR DE COMMISSIE VAN BESTUUR
OVER HET PROVINCIAAL MUSEUM VAN OUDHEDEN
EN GESCHIEDKUNDIGE VOORWERPEN IN DRENTE ■

ZES EN VEERTIGSTE JAARGANG

GEDRUKT BIJ VAN GORCUM & COMP., BRINK, ASSEN

DE EERSTE RADIO-UMROEP IN DRENTH.

ER weur my 'n brief bezörgd oet Assen. Er stund in die brief, dat ze 'n radio-umroep geven wollen in de concertzaol van 'n groot lozement, dat op 't enn' an de Vaert in Assen stiet. Weur my daorin vraogd, of 'k heur helpen kun an 't Kerstlied van de Drentse scheper. Ik schreef werum: Nooit gien woord van bekend. De einigste overeenkomst, die ik in zoo'n Kerstlied met 't Midwinterfeest zien kan, mus dan wezen die van de scheper met de hedders in Betlems velden. 'k Hadd wal 'n scheper in 't veld heuren zingen, maor die zung den heel wat aans. Jan Scheper in Drouwen zung lieden oet de Overtoomsche Maark-schipper, 'n bekend liedenboek, dat ze hier vroeger veur veer stuver kofen van 'n koopman, die dat boekien in zien kórf met koopenschup hadd. Jaan zung ok van de schuttersvrouw oet Gelderland, en 't lied van de hedder Daovied, veurdat hie keunenck van Isrel was. Geestelke lieden daor höld hie wal van! Maor van die hedders in 't veld, doe Jezus geboren weur, daor ha 'k hum nooit over heurd. Maor ik begunde er toch wat over te prakkezeeren. En daor scheut my wat in 't zin. Dichters maakt asmets mooie stukken. Daor laot ze in beriemde tooneelstukken die aole Grieken maor zóó heel wat zekgen. En die stukken weuren dan beroemd. Nou daacht ik: men kan zoo'n scheper ok wal is zoo wat zekgen laoten. Maor 'n Kerslied? 't Leek my wat raor toe, um daor 'n goed begun en 'n goed ende an te kriegen. En ik begunde is te prakkezeeren over 'n nijjaorswens van de scheper, en schreef 'n brief hen Assen, waorin ik my veurstelde, hoe of 'n scheper zien nijjaorswens geven zul an de boeren, die op nijjaorsdag

heur schaop oet laeten. Dat luet zuk zóó goed anheuren, dat ik verzócht weur um op de aovend van een en twin- tegsten Feberwaor 1927 in Assen te kommen, en spreken daor zóls woordelk die nijjaorswens oet. Er mus tusken- beiden wat op 'n hoorn blaozen wodden, zooas de scheper dót, as hie met de schaop hen 't veld giet. Hoorn blaozen ha 'k niet lerd. Doe vroeg ik an Albert Bouwman, brieven- bode in Börger, dat 'n raore kwiebs (Quibus) is, of hie met wol, um as scheper op 'n hoorn te blaozen, dat hie wal kun, umdat hie by 't muziekkorps is. En zóó kwammen wy dan die aovend, um er te doen, wat van oes verlangd weur. En as er nog laoter is naovraogd wordt: „Wanneer was dat, doe ze hier in Assen de eerste radio-umroep had hebt?” dan kunt ze hier, in dit stukken zien, wanneer 't was. Daorum vertel ik ditte nou.

Albert Bouwman stund as 'n scheper naost my, um die verteuneng te maoken. Hie hadd 'n groote lange vaole schepersjas an, daor 'n breede lerren riem met koperen gaspel um toe, en an die riem hóng zien smêrhorn, (zalfdoos van hoorn). Hie hadde 'n groote waarme pet op, waor hum 't lange haor unnerweg tot over zien ooren en wangen hóng. Hie hadd groote stavelklompen an de beenen, en 'n schepersschup (herdersstaf) hóng an die riem, aachter zien rukg. Net 'n scheper als aol Jan Gerk van Brönger, die zoo haard liegen kun, maor aans 'n beste scheper! Bouwman blues:

„Toet-te roet-toe-oe-oe-oet!”

en ik, in de rol van nijjaorswensdichter, begunde:

„De scheper wil oet
Met de schaop nao de weide,
Die groote roeme weide,
Gien dag giet verbij
Dat de scheper is vrij.”

Bouwman: „Roete-toet-toe-oe-oe-oet!”

Nijjaorsw.dichter: „'k Wens aal boeren met mekaor

Veul heil en zegen in 't nijjaor;
't Gao 't heel jaor je aalmaal goed,
Waarkt aaltied met lust en moed;
Staat steveg op jou stuk
En drinkt je vandaog gien ongeluk!”

Bouwman: „Roete-toet-toe-oe-oe-oet!”

Nijjaorsw.dichter: „Volgt mien raod —

Eet aaltied met maot,
Drinkt aaltied met lust
En maakt je um aal kleinegheden
Niet ongerust.”

Bouwman: „Roete-toet-toe-oe-oe-oet!”

Nijjaorsw.dichter: „Wees tevree zooas mien schaop,

Blijft 's naachts rusteg in je slaop;
Holt goeie moed
By aal wa' j' doet,
Ik gao met mien kudde
Het daarp wer oet!”

Bouwman: „Roete-toet-toe-oe-oe-oet!”

Nijjaorsw.dichter: „En nou is mien nijjaorswens oe-oe-oet!”

Umdat ze oes zoo um en der by tien minuten tied toe-zegd hadden, en die tien minuten met dit stukken niet um wezen zullen, ha' 'k nog 'n aander stukken van de scheper in Drouwen, en dat was zoo:

„Hoe de scheper op 'n mooie Zömmermörgen, veur dat hie met de koppel (kudde) schaop hen 't veld giet, 'n Hollaandse familie de baarg opleidt.”

Scheper stiet aachter op deel in zien hoes te kienen over d' unnerbaander .En daor zöt hie, klaor veur zien oogen ankommen: twee herren, twee daomes en drie jonkies. Een van die herren vrueg hum: „Scheper, kun je ons wijzen den weg naar het Drouwener stuifzand?”

„Och jao wal meneer”, zeg scheper en giet met heur.

„Mooi wer van daog”, zeg scheper. „Aalmaal oet Hollaand vandaon volk?”

„Ja scheper.”

'n Honderd tree wieder hen zeg de scheper:

„Hooge baargen hier in Drouwen, niewaor herren?”

„Zandheuvels meen je, scheper”.

„Wel nee meneer, baargen. Hier is de Alinghoeksberg, daor gin is de Roege Man, en hier veur oes oet is de hoogste baarg van 't Drouwener stoefzaand. Daor klöm wy astond boven op!”

'n Menuut of tien laoter staot zeuven mensken met de scheper, die heur as Hollaanders beschouwt, op de hoogste

heuvel van 't Drouwenerzaand te kiekken, wied in 't ronde.

Scheper wis heur nao 't oosten hen in.

„Ziet is mensken, die grune leegte daor is weilaand, wieder hen heuilaand. De zwaarte stippies, die j' daor ziet, dat zint perden en beest (rundvee) daor in de weide. Die witte strepen, dat zint de Kenaolen in de veenstreek, waar schippers deur vaort met heur laodengs törf nao Hollaand toe. Die roode plekken, dat zint de rood-pannen daoken van arbeidershoesies in 't veen, en die zwaarte stippen daor, dat zint aalmaal törfbulten. Die dichte bos daor nao 't noorden hen, dat bint de hooge iekenboomen in 't Gasselter Grootenende, en dat spitse puntien daor is 't torentien van de Gasselter kerk. En kiek is nao aal die meulens, zoo as de Gasselter-, Gieter-, Gieterveens- en de twee Gasselternyeensen, dan 'n stuk vief zes op 't Stadskenaol, twee in de Bunermond, een in Bunen, een in Drouwen, twee in Borger, die beide van Eksel en Odoorn, ei kant hier bij heller wer achttien meulens tellen. Nou begriepde de herren en daomes wal, dat 't 'n hoogen baarg is, waar wy boven op staot!”

Een van die jonkies, die dat volk met braacht had, gunk, tot scheper zien verwonderung, plat op de grond boven op de heuvel likgen, maek wat bewegeng en daor rolde hen, zoo nao unnen toe in 't lösse zaand. De tweede dee net zoo, en zie laacht aalmaal doe de daarde dat persies zoo nao dee. En doe volgden werachteg ok die Hollaandse herren en die daomes. Scheper bleef alleen op de baarg, en zee in zien eenegheid: „'t Bint gekken, aalmaal.” En hie wol weggaon. Maor een van die daomes kwam wer omhoog klauteren teeng de baarg op, en zee: „Wacht even, scheper. Je krijgt nog wat voor dat je ons de weg gewezen hebt naar dit stuifzand.”

Doe de scheper 'n kwartien zag, laachte hie wat en zee: met zien pet in de haand: „Dank dei mevrouw, dank dei heur!”

Een van die herren vruug doe: „Wat geeft u, mevrouw?”

„Ik geef een kwartje.”

„O maar — u moet voor ons *allen* geven, voor ons zevenen.”

Scheper stund versteld hen doe hie zeven kwarties kreeg.

„Maar scheper, zeg ons nu nog: Hoe heet dezen berg?“
„Nou meneer — de Drouwener kwaajongs (schoolknapen), die hier vaak in 't zaand loopt, hebt hum wal is 'n naam geven, doch wát ze er teeng zekgt, weet ik niet mer. Maor ik zal 't an aal 't Drouwener volk zekgen, dat hie mot nou maor von stonden af an (van af heden) de Kwartiesbaarg heeten“.

Aal die nou nog in 't Drouwenerzaand komt kieken, klomt hier boven op de Kwartiesbaarg.

H. TIESING.

NASCHRIFT. — Van geachte zijde het verzoek ontvangende, om deze radio-omroep-voordracht, in zoo vele plaatsen van ons land gehoord, en daarmede tevens dezen radio-omroep op 21 Febr. 1927 voor de vergetelheid te bewaren, wordt het vorenstaande aan de Redactie van dezen almanak in het Drentsch dialect, zooals het werd voorgedragen, aangeboden.

